

Бичківська М. Ю.
студентка ШКОЮ, 1 курс 11 група,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
науковий керівник – **Савченко Г. С.,**
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри культурології

ЗАГРОЗИ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Зміна ідентичностей – закономірний процес, оскільки він пов'язаний із суспільними трансформаціями. Соціокультурний простір інформаційного суспільства зумовив поширення кризи ідентичності людини, яка опинилася у ситуації втрати цілісності та усталеності, виявляє схильність до відмови від перевірених часом цінностей на користь нових.

Поняття ідентифікації означає процес встановлення відповідності одного об'єкта іншому. Ідентичність – це базова якість особистості, через яку виявляється багаторівневий зв'язок людини з навколишнім соціальним і культурним середовищем. Криза ідентичності зазвичай зумовлюється конфліктом цінностей або втратою смислоутворюючих цінностей.

Інформаційне суспільство неоднозначно впливає на людину: з одного боку, воно вимагає від особистості розкриття її творчого потенціалу, а з іншого – порушує традиційні соціальні зв'язки, породжує ілюзію свободи, спричиняє внутрішньо-ціннісні конфлікти та руйнує традиційну ідентичність. Відчуження в межах соціальної системи, депресії, самотність, без-

помічність виявляються зворотним боком тотальної свободи-вседозволеності і ціннісного плюралізму на фоні поширення інформаційних технологій.

Потреба ідентифікації та самоідентифікації провокується комунікативно-інформаційними процесами і нестабільністю існування людського суспільства. Інформаційний простір формується за допомогою засобів комунікації, а також електронних і комп'ютерних мереж, які поширюють нові цінності й смисли, що й постають базою для індивідуального самовизначення людини сучасного світу. В контексті наростаючої інформаційної свободи, перетворення особистості у «віртуальну людину» виникає загроза втрати тривогого ототожнення себе з певною системою цінностей й моральних ідеалів. Проте морально-етичне ціннісне начало визначає культурну приналежність особистості. Тому відсутність усталеної системи моральних цінностей призводить до порушення безпечного функціонування суспільства, до дезорганізації і навіть до соціальної катастрофи, через те, що саме моральні цінності забезпечують інтеграцію суспільства, допомагаючи індивідам здійснювати соціально схвалюваний вибір своєї поведінки в життєво значущих ситуаціях. В умовах інформатизації суспільства процес пристосування людини до нових умов існування часто викликає втрату людиною самостійності, призводить до формування гнучкої ідентичності та іноді завершується маргіналізацією особистості.

Таким чином, людина інформаційного суспільства змушена відвойовувати стабільність внутрішнього духовного світу, зберігати власне «Я», спираючись на традиційну систему моральних цінностей. Саме система моральних цінностей відіграє значну роль в адаптації особистості в умовах соціокультурної трансформації суспільства, спрямовує та сприяє подальшому історичному поступу.

Література

1. Ручка А. О. Цінності і смисли як компоненти соціокультурної реальності / А. О. Ручка // Смысловая морфология социума / За ред. Н. Костенко. – К.: Інститут соціології НАН України, 2012. – С.91–123.

2. Стасевська О. А. Социокультурная идентичность личности в условиях постсовременности: реалии украинского общества / О. А. Стасевська, Г. С. Савченко // International Scientific and Practical Conference «Baltic-Black Sea Region: History. Economy. Culture. Society». Volume 5: Riga, Latvia, July 4–5, 2016. Conference Proceedings. – Riga: SIA «Baltic Erlander Institute», 2016. – P. 102–107.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Кафедра культурології

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ
ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ
(до 150-річчя заснування «Просвіти»)

Тези доповідей учасників
Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Харків, 23 квітня 2018 р.

Харків
«Право»
2018

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. В. Уманець,
Г. С. Савченко, О. А. Стасевська*

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу (до 150-річчя заснування «Просвіти») : тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 квіт. 2018 р.). – Харків : Право, 2018. – 212 с.

ISBN 978-966-937-408-0

Збірка містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу (до 150-річчя заснування «Просвіти»)», в яких висвітлені актуальні питання духовного буття сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-408-0

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2018
© Оформлення. Видавництво «Право», 2018